

Til lovforslag nr. L 159

Folketinget 2011-12

Betænkning afgivet af Kommunaludvalget den 0. maj 2012

2. udkast

(ÆF fra DF og bet.bidrag fra KF og EL)

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om Det Centrale Personregister, dagtilbudsloven, folkeskoleloven og sundhedsloven

(Overgang til obligatorisk digital selvbetjening for borgere, for så vidt angår anmeldelse af flytning, ansøgning om plads i dagtilbud, indskrivning i folkeskole og skolefritidsordning og ansøgning om sundhedskort og EU-sygesikringskort)

[af finansministeren (Bjarne Corydon)]

1. Ændringsforslag

Dansk Folkepartis medlemmer af udvalget har stillet 8 ændringsforslag til lovforslaget.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 13. april 2012 og var til 1. behandling den 26. april 2012. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Kommunaludvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 4 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og finansministeren sendte den 7. marts 2012 dette udkast til udvalget, jf. KOU alm. del – bilag 70. Den 16. april 2012 sendte finansministeren de indkomne høringsvar og et notat herom til udvalget.

Skriftlige henvendelser

Udvalget har i forbindelse med udvalgsarbejdet modtaget 1 skriftlig henvendelse fra IT-Politisk Forening.

Finansministeren har over for udvalget kommenteret den skriftlige henvendelse til udvalget.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 21 spørgsmål til finansministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

3. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et flertal i udvalget (V, DF, EL, LA og KF) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Venstre fremlagde sammen med Det Konservative Folkeparti, regionerne og kommunerne sidste år en fællesoffentlig digitaliseringsstrategi. En strategi, hvor Venstre byggede videre på tidligere initiativer og satte nye mål for fremtidens digitale velfærdsdanmark. L 159 om overgang til obligatorisk selvbetjening på en række områder er en udmøntning af en del af denne strategi.

Med digitaliseringsstrategien fra 2011 satte Venstre barren et niveau højere op. Alle, der kan, skal anvende de digitale muligheder for selvbetjening, når de kontakter stat, kommuner og regioner.

Gevinsten er til at tage og føle på for alle parter. Borgerne slipper for at udfylde papirer og er sikre på, at deres henvendelse når frem. Samtidig giver digital selvbetjening dem mulighed for at gå på rådhuset, når de vil, og hvor de vil.

For samfundets vedkommende er der store summer at spare. Det koster 100 kr. at behandle en blanket på papir. Har borgeren i stedet udfyldt en elektronisk blanket, er prisen helt nede på 5 kr.

Den demografiske udvikling vil fremover lægge et stort pres på vores velfærdssamfund. Venstre ønsker, at vi også om både 10 og 20 år har et velfærdssamfund. Derfor er det offentlige nødt til at tænke og handle smartere. Her har digital selvbetjening et enormt potentiale.

Venstre lægger samtidig vægt på, at gruppen af borgere, der ikke er it-parate, ikke bliver klemt som følge af digitali-

seringen. En række høringssvar lægger vægt på, at netop disse grupper kan komme i klemme som følge af de nye initiativer. Det er afgørende, at vi ikke taber disse grupper i den digitale udvikling, men at vi får flest mulige med. Her er det kommunernes ansvar, at hjælpe borgerne og give dem den nødvendige vejledning. Og at anvise en anden løsning til dem, der ikke kan anvende digital selvbetjening.

Endvidere lægger Venstre vægt på, at sikkerheden omkring den digitale kommunikation mellem borger og myndighed skal være i orden. Begge dele er nødvendige for at sikre borgernes tillid til de nye systemer.

Et *mindretal* i udvalget (S, RV og SF) indstiller lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

EL mener, at det er godt at sikre flere muligheder for, at borgere kan benytte sig af digital kommunikation med de offentlige myndigheder. Langt de fleste borgere vil gerne være digitale med det offentlige i langt de fleste situationer, og langt de fleste har også digitale kompetencer som burde slå til. Men de holder sig alligevel tilbage, dels fordi de har helt reelle behov, der kun vanskeligt lader sig opfylde digitalt - og som lovforslaget og den Fælles Offentlige Digitaliseringsstrategi helt ignorerer, dels fordi de offentlige løsninger ofte er så ringe, at borgerne opgiver at bruge dem.

Det ville på denne baggrund måske give mening at lovgive for at forpligte det offentlige til at udvikle ordentlige og brugervenlige løsninger og så skulle borgeren nok komme helt af sig selv. Men nu lovgiver man i stedet for at tvinge borgerne til at bruge løsninger, som det offentlige selv medgiver, kunne være bedre. Derfor vil lovgivningen givetvis lette hverdagen for myndighederne, men for mange borgere være besværlig eller umyndiggørende.

For mange borgere i mange situationer, kan teknologien (rigtigt implementeret) være et redskab til myndiggørelse og selvhjulpethed og bidrage til at styrke medborgerskabet, men for andre borgere eller i andre situationer kan den være decideret umyndiggørende og nedværdigende og underminere enhver forestilling om medborgerskab. Og det er kun borgeren selv der ved hvad der giver mening i situationen. Det kan man ikke lovgive om.

Derfor støtter EL ikke, at borgerne skal tvinges til at bruge disse løsninger. Derimod skal det være muligt at henvende sig til offentlige myndigheder på andre måder, eksempelvis via papirblanketter.

Gode og brugervenlige digitale løsninger, som kan fungere på mange forskellige platforme, kan på sigt spare samfundet for udgifter, men det koster også penge at udvikle og vedligeholde og sikre en god service for de mange, som gerne vil have støtte til at bruge løsningerne. Derfor mener EL, at forslaget er for optimistisk i forhold til besparelespotentialet, hvis det skal sikres en god kvalitet i den offentlige digitale service.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Ændringsforslag

Til § 1

Af et *mindretal* (DF), tiltrådt af et *mindretal* (V, EL, LA og KF):

1) I den under *nr. 1* foreslåede affattelse af § 12, *stk. 3*, indsættes i 2. *pkt.* efter »3.«: » og 5.«
[Konsekvens af ændringsforslag nr. 2]

Af et *mindretal* (DF), tiltrådt af et *flertal* (V, DF, LA, KF og EL):

2) I den under *nr. 1* foreslåede affattelse af § 12, *stk. 3*, indsættes som 5. *pkt.*:

»Hvis kommunalbestyrelsen ud over de i 3. *pkt.* nævnte tilfælde finder, at det i det enkelte tilfælde vil være mest hensigtsmæssigt at undlade afvisning af en anmeldelse, der ikke er indgivet ved digital selvbetjening, kan kommunalbestyrelsen i stedet vælge at behandle anmeldelsen.«
[Mulighed for en kommunalbestyrelse for at behandle en anmeldelse indgivet på anden måde end ved digital selvbetjening, uden at der foreligger særlige forhold]

Til § 2

3) I det under *nr. 3* foreslåede § 27 *a*, *stk. 1*, indsættes i 3. *pkt.* efter »stk. 2«: »og 3«.
[Konsekvens af ændringsforslag nr. 4]

4) I det under *nr. 3* foreslåede § 27 *a* indsættes efter *stk. 2* som nyt stykke:

»*Stk. 3.* Hvis kommunalbestyrelsen ud over de i *stk. 2* nævnte tilfælde finder, at det i det enkelte tilfælde vil være mest hensigtsmæssigt at undlade afvisning af en ansøgning, der ikke er indgivet ved digital selvbetjening, kan kommunalbestyrelsen i stedet vælge at behandle ansøgningen.«

Stk. 3 bliver herefter *stk. 4*.

[Mulighed for en kommunalbestyrelse for at behandle en ansøgning indgivet på anden måde end ved digital selvbetjening, uden at der foreligger særlige forhold]

Til § 3

5) I det under *nr. 1* foreslåede § 38, *stk. 1*, indsættes i 2. *pkt.* efter »stk. 2«: »og 3«.
[Konsekvens af ændringsforslag nr. 6]

6) I det under *nr. 1* foreslåede § 38 indsættes efter *stk. 2* som nyt stykke:

»*Stk. 3.* Hvis kommunalbestyrelsen ud over de i *stk. 2* nævnte tilfælde finder, at det i det enkelte tilfælde vil være mest hensigtsmæssigt at undlade afvisning af en ansøgning, der ikke er indgivet ved digital selvbetjening, kan kommunalbestyrelsen i stedet vælge at behandle ansøgningen.«

Stk. 3 bliver herefter *stk. 4*.

[Mulighed for en kommunalbestyrelse for at behandle en ansøgning indgivet på anden måde end ved digital selvbetjening, uden at der foreligger særlige forhold]

Til § 4

7) I det under nr. 2 foreslåede § 12, stk. 2, indsættes i 2. pkt. efter »stk. 4«: »og 5«.

[Konsekvens af ændringsforslag nr. 8]

8) I det under nr. 2 foreslåede § 12, stk. 2, indsættes efter stk. 4 som nyt stykke:

»Stk. 5. Hvis kommunalbestyrelsen ud over de i stk. 4 nævnte tilfælde finder, at det i det enkelte tilfælde vil være mest hensigtsmæssigt at undlade afvisning af en ansøgning, der ikke er indgivet ved digital selvbetjening, kan kommunalbestyrelsen i stedet vælge at behandle ansøgningen.«

Stk. 5 og 6 bliver herefter stk. 6 og 7.

[Mulighed for en kommunalbestyrelse for at behandle en ansøgning indgivet på anden måde end ved digital selvbetjening, uden at der foreligger særlige forhold]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1-8

Ændringsforslagene sikrer kommunernes mulighed for selv at bestemme, om de i enkelte tilfælde vælger at behandle en ikkedigital henvendelse, f.eks. en fysisk henvendelse eller en papirblanket-henvendelse fra en borger, da det kan koste flere ressourcer for kommunen at afvise en sådan ikkedigital henvendelse frem for blot at behandle den.

Inuit Ataatigiit, Siumut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

Simon Kollerup (S) Annette Lind (S) Jan Johansen (S) Kirsten Brosbøl (S) Lennart Damsbo-Andersen (S)

Mette Reissmann (S) Rasmus Prehn (S) Liv Holm Andersen (RV) fmd. Hans Vestager (RV) Nadeem Farooq (RV)

Annette Vilhelmsen (SF) Lisbeth Bech Poulsen (SF) Lars Dohn (EL) Rosa Lund (EL) Stine Brix (EL) Erling Bonnesen (V)

Michael Aastrup Jensen (V) Martin Geertsen (V) Jacob Jensen (V) Jan E. Jørgensen (V) Sophie Løhde (V)

Anni Matthiesen (V) Hans Christian Thoning (V) Morten Marinus (DF) Mikkel Dencker (DF) Karina Adsbøl (DF)

Mette Hjerminde Dencker (DF) Leif Mikkelsen (LA) Mike Legarth (KF) nfmd.

Inuit Ataatigiit, Siumut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	47	Liberal Alliance (LA)	9
Socialdemokratiet (S)	44	Det Konservative Folkeparti (KF)	8
Dansk Folkeparti (DF)	22	Inuit Ataatigiit (IA)	1
Radikale Venstre (RV)	17	Siumut (SIU)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	16	Sambandsflokkurin (SP)	1
Enhedslisten (EL)	12	Javnaðarflokkurin (JF)	1

Oversigt over bilag vedrørende L 159

Bilagsnr.	Titel
1	Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
2	Høringssvar og høringsnotat, fra finansministeren
3	Henvendelse af 24/4-12 fra IT-Politisk Forening
4	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
5	Revideret tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
6	1. udkast til betænkning

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 159

Spm.nr.	Titel
1	Spm. om kommentar til henvendelse af 24/4-12 fra IT-Politisk Forening, til finansministeren, og ministerens svar herpå
2	Spm. om fordele og ulemper ved indførelse af en generel regel for, hvornår en digital henvendelse er nået rettidigt frem, til finansministeren, og ministerens svar herpå
3	Spm. om ministerens holdning til Datatilsynets opfordring til, at borgerservicecentre handler som ansatte i en offentlig forvaltningsmyndighed, og at kommunen er ansvarlig i forbindelse med vejledning af borgerne, til finansministeren, og ministerens svar herpå
4	Spørgsmålet er tilbagetaget. Er stillet på L 160 - spørgsmål 11, og ministerens svar herpå
5	Spm. om ministerens holdning til Ældre Sagens udsagn om, at der ikke findes en vurdering af, hvordan antallet af ikke-digitale vil udvikle sig i de kommende år, til finansministeren, og ministerens svar herpå
6	MFU spm. om, hvordan ministeren vil sikre, at de borgere, der endnu ikke har it-kompetencer til at håndtere digital selvbetjening, kan opnå disse kompetencer, til finansministeren, og ministerens svar herpå
7	MFU spm. om, hvorfor digital selvbetjening skal være obligatorisk, til finansministeren, og ministerens svar herpå
8	Spm. om, hvorvidt kommunerne, hvis L 159 vedtages, kan pålægge borgerne at anskaffe sig OCES NemID, den digitale signatur, til finansministeren, og ministerens svar herpå
9	Spm. om, hvorvidt ministeren er enig i, at mange digitale selvbetjeningsløsninger fungerer dårligt og i, at frivillig digital selvbetjening giver kommunerne et større økonomisk incitament til at udvikle brugervenlige løsninger, som borgerne ønsker at bruge, den digitale signatur, til finansministeren, og ministerens svar herpå
10	Spm., om ministeren ser et problem i at overgå til obligatorisk digital selvbetjening, når NemID på nuværende tidspunkt ikke giver borgeren mulighed for at opbevare sin private nøgle, til finansministeren, og ministerens svar herpå
11	Spm. om, hvorvidt ministeren vil udsætte overgangen til obligatorisk digital selvbetjening indtil NemID findes i en udgave, hvor borgeren

- selv kan opbevare sin private nøgle, til finansministeren, og ministerens svar herpå
- 12 Spm. om, hvorvidt ministeren mener, at det er hensigtsmæssigt, at kommunerne forpligtes til at afvise ikke-digitale ansøgninger eller anmeldelser i situationer, hvor det vil være billigere for kommunen at modtage ansøgningen eller anmeldelsen i stedet for at afvise den, til finansministeren, og ministerens svar herpå
- 13 Spm. om en vurdering af, hvad det vil koste kommunerne i yderligere administration at tage stilling til, om borgerne kan undtages fra den obligatoriske digitale selvbetjening, til finansministeren, og ministerens svar herpå
- 14 Spm. om, hvorvidt der findes anden dansk lovgivning, som i realiteten pålægger borgeren at give et samtykke til et bestemt privat firma, til finansministeren, og ministerens svar herpå
- 15 Spm. om, hvorvidt borgerne har mulighed for at trække deres samtykke til DanID vedr. NemID tilbage, hvis L159 bliver vedtaget, til finansministeren, og ministerens svar herpå
- 16 Spm. om, hvorvidt det faldende besparelspotentiale ved frivillig digital selvbetjening ville blive opvejet af, at man ikke ville have udgifter til administration af ansøgninger om fritagelse fra obligatorisk digital selvbetjening, til finansministeren, og ministerens svar herpå
- 17 MFU spm. om, hvorvidt der er andre områder i dansk lovgivning, hvor borgeren er tvunget til at indgå en aftale med et bestemt privat firma, hvis man ser bort fra aftaler, der vedrører DanID/NemID, til finansministeren, og ministerens svar herpå
- 18 MFU spm. om, ministeren i forlængelse af de to lovforslag vil tage nogle initiativer, så det bliver vanskeligere at begå såkaldte »maninthemiddle«-angreb på NemID, til finansministeren, og ministerens svar herpå
- 19 MFU spm. om, hvorvidt det vækker bekymring hos ministeren, når man med L 159 tvinger borgeren til at benytte offentlige hjemmesider, som er katastrofale hvad angår brugervenlighed, til finansministeren, og ministerens svar herpå
- 20 MFU spm. om, hvorvidt L159 følger princippet »systemet før borgeren« og ikke »borgeren før systemet«, til finansministeren, og ministerens svar herpå
- 21 Spm. om teknisk bistand til et ændringsforslag, som giver kommunerne mulighed for selv at bestemme, om de i enkelte tilfælde vælger at behandle en fysisk henvendelse eller papirblanket fra en borger, da det kan koste flere ressourcer, at afvise henvendelsen, til finansministeren, og ministerens svar herpå